

Kommentar til rapporten "Input, Proces and Learning in primary and lower secondary schools"

Den Nordiske Indikatorgruppe er en arbejdsgruppe nedsat under Nordisk Evalueringsnetværk¹ som har til formål at arbejde med at kortlægge og systematisere indikatorer for kvalitet i grundskolen i de nordiske lande. Arbejdsgruppen har blandt andet til formål at se på hvilke faktorer der medvirker til at skabe den gode skole, og har på den baggrund bedt Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning om at gennemføre et systematisk forskningsreview for gruppen. Reviewet har haft til formål at kortlægge hvilke faktorer i grundskolen, såvel input som procesfaktorer, der har en afgørende betydning for elevernes læring. På baggrund af rapportens input og andre undersøgelser vil arbejdsgruppen fortsætte arbejdet med at kortlægge og systematisere indikatorer i de nordiske lande.

Dato
03.08.2010

Side
1/4

Formålet med dette notat er at fremlægge gruppens foreløbige overvejelser omkring resultaterne, som er vigtige at kende til hvis man vil anvende rapportens konklusioner. Først præsenterer notatet de overordnede konklusioner i rapporten og derefter en række overvejelser om disse.

Rapportens konklusioner

Rapporten er udarbejdet på basis af en omfattende forskningskortlægning af undersøgelser af sammenhængen mellem input og processer i skolen, og de resultater som skolen opnår. På baggrund af kortlægningen har rapporten formuleret en syntese af de forskningspublikationer som blev fundet egnede til at indgå inden for rapportens afgrænsninger.

I alt bygger rapportens konklusioner på en syntese af 71 forskningspublikationer. Rapporten konkluderer på baggrund af undersøgelserne at de 11 nedenstående faktorer har betydning for elevernes læring i skolen.

¹ Nordisk Evalueringsnetværk er et formelt netværk med deltagere fra nordiske organisationer der evaluerer på skoleområdet.

Herunder præsenteres faktorerne i arbejdsgruppens oversættelse og fortolkning:²

- Skoleledelse: Håndtering af HR
- Skoleledelse: Varetagelse af den pædagogiske ledelse
- Mulighed for at lære: Lærere og elevers tid brugt på forberedelse og undervisning
- Disciplinært klima: Skolekultur hvor skolen har en rolig atmosfære og eleverne føler sig trygge
- Målorientering: Skolekultur med høje akademiske forventninger til eleverne og et godt læringsmiljø
- Interrelationelt klima: Skolekultur hvor der er gode relationer mellem lærere indbyrdes og mellem lærere og elever
- Skolekultur: Sociale normer og værdier der medvirker til et højt lærer- og elevengagement
- Lærernes tilrettelæggelse af undervisning og brug af undervisningsmetoder
- Lærerne som aktør i skolens organisation
- Elevsammensætningen på skolen
- Skole-hjem-samarbejde.

Side
2/4

Rapporten viser hermed at der er mange faktorer som påvirker elevernes læring i skolen. Et af formålene med rapporten er at afdække hvilke forhold som har størst betydning for elevernes læring. På baggrund af de forskningspublikationer der indgår i rapporten, er det dog ikke muligt at konkludere noget præcist om de enkelte faktoreres betydning i forhold til andre.

Overvejelser om rapportens konklusioner

Til brug for arbejdsgruppens videre arbejde med at kortlægge og systematisere indikatorer i de nordiske lande havde gruppen behov for en undersøgelse der går på tværs af de enkelte landes skoletraditioner for at skabe en fælles platform for gruppens arbejde. Rapporten fra Clearinghouse giver ud fra en række internationale forskningsundersøgelser et input til hvilke faktorer der har betydning for læring i skolen. Arbejdsgruppen er dog opmærksom på en række forhold i rapporten som kan have betydning for gruppens videre arbejde. Med udgangspunkt i rapporten har Den Nordiske Indikatorgruppe følgende opmærksomhedspunkter om rapporten i relation til gruppens fortsatte arbejde.

² Vores oversættelse og fortolkning bygger på Clearinghouses beskrivelser af de enkelte kategorier. Clearinghouse anvender selv følgende engelske betegnelser: 1) Management and Leadership (human resources) 2) Management and Leadership (Educational Leadership) 3) Curriculum/scheduling (Opportunity to Learn), 4) School Culture and Climate (Disciplinary Climate), 5) School Culture and Climate (Achievement/progress Orientation), 6) School Culture and Climate (Interrelational Climate), 7) School Culture and Climate (Social norms and values), 8) Teacher Behaviour 9) Teacher as an Organisational Actor 10) Pupil Composition of the School 11) Parental Relationship

Brede kategorier

De 11 faktorer præsenteret i ovenstående er brede kategorier hvor hver enkelt kategori kan indeholde forskellige delelementer. Det kan derfor være vanskeligt præcist at pege på hvilke aspekter i skolens hverdag og praksis faktoren refererer til. Skulle faktorerne fx direkte anvendes til at udarbejde specifikke indikatorer, vil det kræve en fortolkning af hvad der præcist ligger i de enkelte faktorer.

Omfattende afgrænsning af hvilke undersøgelser der indgår i syntesen

Rapporten bygger – trods en omfattende litteratursøgning – sine konklusioner på et relativt lille antal forskningspublikationer til at belyse de mange faktorer i skolen der påvirker elevernes læring. Der er i alt anvendt 71 forskningspublikationer. Det relativt lille antal publikationer som indgår i rapporten, hænger sammen med de valg om afgrænsning der er truffet. Selvom undersøgelsen har været åben overfor forskellige forskningstraditioner, har den taget udgangspunkt i School Effectiveness Research. Det betyder at der er meget forskning om forhold som påvirker elevernes læring som ikke indgår i rapporten. Der har bl.a. været en stor forskningsproduktion inden for det økonomiske felt i forhold til effekterne af skolestørrelse, klassestørrelse, læreruddannelse som ikke indgår i rapporten.³ På samme måde er Teaching Effectiveness traditionen, der isoleret ser på lærerens betydning for elevens læring, heller ikke en fremtrædende del af rapportens empiriske grundlag. Desuden kan det bemærkes at rapporten i sin afgrænsning udelukkende har inddraget studier der på samme tid ser på flere faktorer, dvs. at studier som fx alene undersøger betydningen af en faktor, fx skoleledelsens betydning, ikke indgår. Det empiriske materiale har ikke vist sig tilstrækkeligt til at bestemme faktorernes indbyrdes sammenhæng og vægt.

Usikkerhed om betydning i nordisk sammenhæng

Rapporten forudsætter konklusionernes relevans i en nordisk kontekst, men indeholder ikke en argumentation for dette. Rapporten indeholder ikke en argumentation for konklusionernes relevans i en nordisk kontekst. Rapportens konklusioner bygger som nævnt på 71 studier, få af dem – fem – er gennemført i Norden.⁴ Dette afspejler sandsynligvis at traditionen for skoleeffektforskning ikke er udbredt i Norden, og der hermed er meget få studier at finde inden for rapportens afgrænsning. Rapporten forholder sig ikke eksplicit til om de fundne faktorer kan overføres til en nordisk kontekst.

Arbejdsgruppen vil i sit arbejde overveje om der er særlige forhold i de nordiske lande – en særlig kontekst – som gør at man ikke blot kan overføre internationale resultater til skolesy-

³ Den svenske professor Jan-Eric Gustafsson har fungeret som peer review på rapporten. Han peger også på dette problem omkring rapportens afgrænsning og de mange forskningspublikationer der hermed er fravalgt og ikke kan bidrage til rapportens konklusioner.

⁴ Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning (2010): *Input, Process, and Learning in primary and lower secondary schools*. p. 48.

stemer i Norden, eller om der er forhold der er centrale i en nordisk kontekst som ikke behandles i rapporten.

Usikkerhed om betydning for fag

Det er vigtigt at være opmærksom på at forskningsundersøgelserne i rapporten i høj grad definerer skoleeffektivitet ud fra elevernes resultater i deres første sprog og i faget matematik. Kun få undersøgelser har undersøgt forskellige faktoreres betydning for elevernes læring i fx fremmedsprog, samfundsfag eller inden for mere alment dannende områder. Rapporten forudsætter at resultaterne gælder generelt og forholder sig ikke til om der er nogle særlige forhold som har betydning for de enkelte fag eller områder.

Andre faktorer kan have betydning

Rapporten konkluderer at der er evidens for at de præsenterede 11 faktorer har en betydning for elevernes læring. Konklusionen bygger alene på evidensgrundlaget i de undersøgelser der er inddraget i reviewet, og det skal understreges at det ikke udelukker at andre faktorer kan have en betydning.